

Til lovforslag nr. L 102. Betænkning afgivet af Skatte- og Afgiftsudvalget den 11. december 1987

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af ligningsloven (Begrænsning af retten til underskudsfremførsel for selskaber)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har desuden modtaget skriftlig henvendelse fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Nogle af udvalgets spørgsmål til skatteministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag til denne betænkning.

Der er af skatteministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal inden for dette mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) ønsker at udtale følgende:

Socialdemokratiet har valgt at indbygge sit lovforslag nr. L 70 (Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Handel med tomme selskaber) [af Stavad (S) m.fl.]) i ministerens lovforslag for derigennem at lukke et gabende hul i L 102.

Det har været en beskæmmende oplevelse, at skatteministeren tilsyneladende ikke har vist interesse for at lukke hullerne i sit eget forslag.

Vedtages ministerens lovforslag uden de socialdemokratiske ændringsforslag, vil handelen med tomme underskudsselskaber fortsætte med stort set uformindsket styrke. Sandsynligheden taler for, at eneste virkning vil blive, at »handelsprisen« for tomme underskudsselskaber vil falde. Derimod vil der fortsat være afsætning for disse selskaber og dermed et uændret dræn i statskassen.

Den fremtidige konstruktion vil være, at underskudsselskaberne vil blive opkøbt med henblik på at overføre overskudsgivende erhvervmæssig aktivitet til selskaberne. Med de gældende afskrivnings- og nedskrivningsregler er der rige muligheder for at planlægge en fuld skattemæssig udnyttelse af de købte underskud.

Talrige opfordringer gennem lang tid kunne ikke påvirke regeringen til at standse misbrug af underskudsreglerne. Først da Socialdemokratiet fremsatte sit lovforslag den 10. november efter at have opgivet, at regeringen ville spille ud, og først efter at et flertal havde tilsluttet sig lovforslaget, fremkom ministeren med sit eget lovforslag.

Det virker næsten som om, at regeringens lovforslag har haft til hensigt at bevare en skattefidus i stedet for at standse den. Socialdemokratiet beklager dybt, at et flertal tilsyneladende er parat til at forhindre et effektivt indgreb.

hbt000102987

Et *andet mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Det Radikale Venstres medlem af udvalget) vil ved 2. behandling redagere for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling blandt andet med følgende begrundelse:

Det, som er fejlen, når man sælger underskudsfradrag – i selskaber eller i organisationsvirksomheder – er ikke, at sælgeren får nogle penge. Han har jo lidt et tab. Der er derfor al mulig grund til at tage hensyn til ham ved, at han får et plaster på såret. Der kan så være tidsmæssige sammenhænge, der bevirker, at helt andre skatteregler (for eksempel statskattelovens § 5's behandling af akkorder) giver ham fordele, som nogle ikke kan lide. Dette har blot intet som helst at gøre med det foreliggende lovforslag.

Den socialvarmhjertede tilhænger af, at den i bund og grund socialpolitisk velmotiverede underskudsoverførselsret fungerer, som den gør, er optaget af, at underskudskagen deles, så køberen får sin fede Shylock-luns.

Dette rådes der bod på, når Folketinget vedtager de enkle og klare lovforslag, der er fremsat som L 35 (Forslag til lov om negativ indkomstskat [af Glistrup (FP) m.fl.]) og L 36 (Forslag til lov om tilbageførsel af underskud [af Glistrup (FP) m.fl.]).

L 102 med tilhørende socialdemokratiske ændringsforslag gør derimod kun ondt værre. Det bevirker, at man må iklæde sine dispositioner en noget mere indviklet klædedragt end hidtil anvendt. Transaktionsomkostningerne herved kommer i praksis først og fremmest til at hvile på den svage underskudssælger og vil kun forøge de ildesete spekulanthajers fede bankkonti.

De transaktioner, der kan udføres, er næsten talløse som himlens andre stjerner.

Nogle af de mange mulige grundelementer er antydnet i de i betænkningen som bilag optrykte spørgsmål 3 og 4, men der er da også den mulighed at lade aktier eje i en eller flere koncernkombinationer og så ikke sælge aktier i selve underskudsselskabet, men måske i det GmbH eller aktiebolag, som ad indirekte kanaler ejer underskudsselskabet. Som gældende dansk skatteret er udformet, behøver underskuddet ikke at vise sig i det år, hvor man mener det hører hjemme. Ved for eksempel at undlade af- og nedskrivning i nogle år kan det strålende overskud rent skattedateringsmæssigt komme forud for eller samtidig med, at underskuddet viser sig i driftsregnskaberne, hvorved den situation, som L 102 vil undgå, kommer til at udspille sig i selskaber, der formelt giver underskud hvert eneste år.

Fattigpeters selskab udvikler sig herved ganske som Luksuspouls. De har fået fuldt underskudsfradrag, nemlig ved i god tid at indlægge nogle højt forrentede værdipapirer i de selskaber, som har underskudsgivende forretningsaktiviteter.

Mens skattevæsenet altså derfor intet prove nu opnår fra de skattetænkernes nedige ved gennemførelse af L 102, bevirker vedtagelsen af lovforslaget i stedet, at endnu flere penge skubes væk fra den sociale taber og over til guldflipperkapitalisterne.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF):

1) Før den foreslåede tekst, der bliver nr. 1, indsættes som nyt nummer:

»01. I § 15 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. For selskaber, der er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, bortfalder retten til at fremføre underskud efter § 15, stk. 1, såfremt

1) selskabets hidtidige virksomhed er ophørt eller er afhændet og

2) selskabets ejerkreds efterfølgende ændres, så nye aktionærer eller anpartshavere får en bestemmende indflydelse i selskabet.««

2) I den foreslåede affattelse af § 15, stk. 5, der bliver stk. 6, udgår nr. 2.

Nr. 3 bliver herefter nr. 2.

Af *skatteministeren* tiltrådt af et *flertal* (S, KF, SF, V og CD):

3) I den foreslåede affattelse af § 15, stk. 5, nr. 2, ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

4) Efter det foreslåede § 15, stk. 5, indsættes som nyt stykke:

»Stk. 6. Såfremt et selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, ejer 25 pct. eller derover (moderselskabet) af aktiekapitalen i et andet selskab (datterselskabet), anses ikke moderselskabet, men aktionærerne i moderselskabet ved anvendelsen af stk. 3 for at eje aktierne i datterselskabet efter deres forholdsmæssige andel af moderselskabets aktiekapital. Dette gælder dog ikke moderselskaber, hvis aktier er børsnoterede.«

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF):

Til § 2

5) I *stk. 1* indsættes efter »1988« ordene: »jf. dog stk. 3«.

6) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. § 1, nr. 01, har virkning for selskaber, hvis ejerkreds ændres efter den 10. november 1987. De aktionærer, der ejede aktierne i selskabet den 10. november 1987, anses ved anvendelsen af reglen i § 1, nr. 01, for at eje aktierne i selskabet på tidspunktet for ophør eller afhændelse af selskabet, hvis ophør eller afhændelse er sket før den 10. november 1987.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget svarer til indholdet i L 70,

hvorfor der henvises til bemærkninger til dette lovforslag.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget fjernes muligheden for, at et skattemæssigt underskud kan »sælges« til livsarvinger, forældre eller søskende, som kan fremføre underskuddet til modregning i kapitalafkast.

Som det fremgår af svaret på spørgsmål 6 (optrykt til betænkningen), findes der ingen saglige begrundelser for undtagelsesbestemmelsen.

Tværtimod efterlader bestemmelsen et hul i loven, som kan benyttes af eventuelle kapitalstærke personer inden for den undtagne kreds.

Til nr. 3

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 4

Formålet med ændringsforslaget er, at begrænsningen af retten til at fremføre underskud også skal gælde, såfremt et underskudsselskab overdrages ved overdragelse af aktierne i et moderselskab. Hvis aktierne i et moderselskab overdrages og moderselskabet ejer et eller flere tomme datterselskaber med skattemæssigt underskud, kan køberen af moderselskabet skyde kapital ind i datterselskaberne og modregne underskuddet i renteindtægter, kursgevinster m.v. For at lovforslaget også skal omfatte disse tilfælde, foreslås det, at i stedet for moderselskabet skal aktionærerne i moderselskabet anses for at eje aktierne i datterselskabet ved anvendelse af lovforslagets § 15, stk. 3. Aktionærerne i moderselskabet anses for at eje aktierne i datterselskabet efter deres forholdsmæssige andel af moderselskabets aktiekapital. Det vil sige, at såfremt mere end 50 pct. af aktierne overdrages i et moderselskab, der ejer alle aktierne i et datterselskab, vil hverken moderselskabets eller datterselskabets eventuelle underskud kunne modregnes i kapitalafkast indtjent efter aktieoverdragelsen. Såfremt moderselskabet igen ejes af et andet moderselskab, er det

aktionærerne i dette selskab, der anses for at eje aktierne i datterselskabets datterselskab.

Ændringsforslaget omfatter kun moderselskaber, hvis aktier ikke er børsnoterede. Som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget kan det i et børsnoteret selskab være vanskeligt at konstatere ejerkredsens sammensætning. Endvidere har der efter de hidtidige erfaringer udelukkende været tale om spekulation med underskud ved salg af ikkebørsnoterede selskaber.

Til nr. 5 og 6

Indholdet i L 70 (Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Handel med tomme selskaber) [af Stavad (S) m.fl.]), som ved ændringsforslag nr. 1 er overført til nærværende lovforslag, skal fortsat have virkning fra og med den 10. november 1987.

Det betyder, at en ny aktionær/aktionærkreds ikke kan udnytte et skattemæssigt underskud, såfremt aktierne er erhvervet efter den 10. november 1987.

Jytte Hilden (S) Stavad (S) fmd. Erling Christensen (S) Pia Gjellerup (S)

Helen Beim (S) Bjørn Poulsen (SF) Bente Søltøft (SF) Jens Thoft (SF) Aagaard (KF)

Kirkegaard (KF) Engell (KF) Pernille Sams (KF) Svend Heiselberg (V) Skrumsager

Skau (V) nfmd. Bente Juncker (CD) Glistrup (FP) Aase Olesen (RV)

Partierne KRF og FK havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål og skatteministerens svar herpå

Spørgsmål 1:

Ministerens kommentarer udbedes til vedlagte annonce om Flexplan i Børsen den 2. december 1987.

Specielt bedes ministeren oplyse, hvorledes en lovgivning som angivet i henholdsvis L 102 og L 70 ville have påvirket forholdene i Flexplan.

Svar:

Efter skattelovens § 44 er der tavshedspligt med hensyn til skatteydernes indkomst- og formueforhold. Jeg kan derfor ikke kommentere annoncen eller oplyse, hvorledes en lovgivning som angivet i henholdsvis L 102 og L 70 ville have påvirket forholdene i Flexplan.

Spørgsmål 2:

Hvorledes ville en lovgivning som angivet i henholdsvis L 102 og L 70 have påvirket forholdene i Kronebanken og 6. Juli Banken efter betalingsstandsningerne?

Svar: Der henvises til svaret på spørgsmål 1.

Spørgsmål 3:

Hvordan vil en vedtagelse af henholdsvis L 102 og L 70 indvirke i forbindelse med en situation, hvor aktieoverdragelse sker over flere omgange, således at mindretelsaktionærer efterhånden bliver majoritetsaktionærer - f.eks. over en periode på 15 år, 15 måneder, 15 dage eller 15 timer?

Svar:

I regeringens lovforslag L 102 skal det ved indkomstårets udløb bedømmes, om mere end 50 pct. af aktierne eller stemmевærdien ejes af andre aktionærer end ved begyndelsen af det indkomstår, hvori underskuddet opstod. Hvis aktieoverdragelsen sker over en længere perio-

de, træder begrænsningen i kraft i det indkomstår, hvori mere end 50 pct. af aktierne er overdraget. Tilsvarende vil Socialdemokratiets forslag L 70 først få virkning for det indkomstår, hvori en ny aktionærkreds må antages at have opnået bestemmende indflydelse. Det er dog uklart, hvad der skal anses for at være bestemmende indflydelse. En anden forskel er, at aktionærkredsen skal sammenlignes med aktionærkredsen på det tidspunkt, hvor virksomheden ophørte eller blev afhændet, i stedet for ved begyndelsen af underskudsåret. Såfremt den bestemmende indflydelse overdrages inden virksomhedens ophør eller afhændelse, vil L 70 ikke begrænse fremførselsadgangen.

Spørgsmål 7:

Ad svaret på spørgsmål 3:

Besvarelsen bedes uddybet ud fra følgende synspunkter:

- a) Mener ministeren, at alt drejer sig om, hvordan man tilrettelægger situationen efter forholdene nytårsdag kl. 0.00, mens det er aldeles ligeegyldigt, hvordan forholdene er i årets andre 21.536.999 sekunder?
- b) Har ministeren nogensinde hørt om (skiftende) grumsede flertal, og hvordan vil man behandle sager, hvor sådanne forekommer?

Svar:

Det er selskabets ejerkreds ved udløbet af selskabets indkomstår, der er afgørende ved bedømmelsen af, om et selskab skal have begrænset sin adgang til at fremføre underskud fra tidligere indkomstår. Dette gælder både L 102 og L 70. De aktionærer, der ejer selskabet på dette tidspunkt, er dem, der kan siges at have gavn af et eventuelt fremført underskud. At aktionærkredsen kun bedømmes ved indkomstårets udløb, bevirker ingen omgælsesmuligheder. Salg af aktier før indkomstårets udløb til de gamle aktionærer med efterfølgende tilba-

gekøb er ikke en reel overdragelse af aktierne. Det kan derfor heller ikke anerkendes skattemæssigt med den virkning, at adgangen til underskudsfræførsel bibeholdes uændret. Det er således unødvendigt at tage hensyn til ejerkredsens sammensætning i den mellemliggende periode.

Hvis selskabets ejerkreds skulle bedømmes løbende, skal det i princippet ske hvert sekund i løbet af indkomståret, dvs. 31.536.000 gange.

Dette er af indlysende årsager uhensigtsmæssigt.

Spørgsmål 8:

Ad svaret på spm. 7.

Spm. 7 b) bedes besvaret.

Svar:

Jeg henviser til den samlede besvarelse af spørgsmål 7. Det fremgår af svaret, at det er selskabets ejerkreds ved udløbet af selskabets indkomstår, der er afgørende for bedømmelsen af, om fræførselsadgangen begrænses. Der tages *ikke* hensyn til skift i ejerkredsens sammensætning i perioden mellem begyndelsen af det indkomstår, hvorfra der ønskes fræført underskud, og udløbet af det indkomstår, i hvilket underskuddet ønskes frædraget i den skattepligtige indkomst. Der er alene tale om en statisk betragtning af aktionærkredsen på de relevante tidspunkter. Bedømmelsen skal foretages særskilt for hvert indkomstår, der udviser underskud. Som det fremgår af svaret på spørgsmål 7, er det ikke nødvendigt at foretage en løbende bedømmelse af aktionærkredsen for at forhindre omgåelse.

Spørgsmål 4:

Hvordan forholdes, når der er tale om at udnytte en forkøbsret eller deslige, hvor forkøbsretten er indrømmet, mens selskabet var insolvent, men som først blev benyttet, efter at overkudsaktiviteten har udfoldet sig i selskabet?

Svar:

Både for L 70 og L 102 vil kun egentlige overdragelser af aktier eller stemmerettigheder kunne få virkning for selskabets adgang til underskudsfræførsel.

Hverken erhvervelse af forkøbsrettigheder eller køberettigheder kan anses for overdragelse af aktier.

En forkøbsret indebærer en pligt for ejeren af aktierne til at tilbyde indehaveren af forkøbsrettigheden at købe aktierne, hvis ejeren ønsker at sælge dem. En køberet indebærer en forpligtelse for ejeren af aktierne til at afstå dem til køberettens indehaver, hvis denne ønsker at købe aktierne. Først ved udnyttelse af forkøbsretten eller køberetten foreligger en egentlig overdragelse, der kan få virkning for selskabets adgang til underskudsfræførsel.

Spørgsmål 5:

I hvilket omfang vil der fortsat kunne modregnes i underskud?

Svar:

Underskud omfattet af L 70 bortfalder i sin helhed og kan således ikke modregnes i nogenform for skattepligtig indkomst for efterfølgende indkomstår, uanset hvorfra indkomsten hidrører.

L 102 begrænser alene retten til at modregne underskud i nettokapitalindtægterne, dvs. renter, kursgevinster, udbytter og aktieavancer m.v. Derimod kan underskud fra tidligere år altid modregnes i indtægt fra erhvervmæssig virksomhed. Herved sikres, at L 102 ikke vil omfatte rekonstruktion af underskudsgivende produktionsselskaber.

Spørgsmål 6:

Ministeren bedes uddybe sin begrundelse for den foreslåede bestemmelse i ligningslovens § 15, stk. 5, nr. 2.

Hvordan vil en undladelse af denne bestemmelse hæmme generationsskiftet, da begrænsningen alene vedrører kapitalafkast?

Vedtages bestemmelsen, indebærer det så ikke, at man fortsat kan »sælge« skattemæssige underskud til livsarvinger, forældre og søskende, som kan skyde en stak obligationer ind i selskabet og opnå en skattemæssig gevinst?

Svar:

Mange ikke-børsnoterede aktieselskaber ejes af enkeltpersoner eller personer, der er i familie med hinanden. Aktierne overdrages typisk ikke til udenforstående, men til livsarvinger m.v. som led i generationsskifte. Det vil være yderst sjældent, at der inden for denne snævre kreds vil være en kapitalstærk investor, som kan skyde f.eks. en større obligationsbeholdning ind i

selskabet. Det vil derfor være til unødigt besvær for såvel selskabet, aktionærerne og skattemyndighederne at skulle tage højde for en be-

grænsning af retten til underskudsfræmførsel i disse tilfælde.